

grafiami jejich spolužáka a začnou tyto fotografie zneužívat ke kyberšikaně).

Doporučení pro rodiče

Při sdílení jakékoli informace o svém dítěti, ať už jde o fotografie, videa nebo třeba informace o jeho zdravotním stavu, je nutné **promyslet, zda tyto materiály nemohou být zneužity** – a to nejenom dnes, ale také v budoucnu. Zároveň je nutné uvědomit si, že při sdílení materiálu třeba prostřednictvím sociálních sítí velmi rychle ztrácíme nad jeho šířením kontrolu, protože jej může stáhnout kdokoli, kdo má k našemu profilu přístup.

Na prvním místě je tedy nutné přemýšlet o tom, zda to, co o svém dítěti sdílíme, **nemůže naše dítě ovlivnit negativně v budoucnu** (dítě se např. nestane terčem posměchu od svých spolužáků, kteří jeho foto odhalí a rozšíří). Samozřejmostí by mělo být také **získání souhlasu dítěte** – i malé dítě by mělo souhlasit s tím, že jeho fotografii či video ukážeme jiným lidem. Pokud sdílíme hromadná foto, třeba z oslav narozenin, kde je více dětí, **zkontrolujme, zda s tímto sdílením souhlasí i rodiče ostatních dětí**, které jsou na fotografii zachyceny. Ne každý chce sdílet foto svých dětí na internetu.

Nesdílejme žádné příliš osobní fotografie – odlojme nutkání nahrát na internet např. fotografie našeho dítěte na nočníku, dítěte upatlaného od jídla, počuraného či pokakaného apod. To, co může připadat roztomilé nám, nemusí připadat roztomilé ostatním – a dítěti to může způsobit v budoucnu řadu problémů.

Pozor, upozorněme na tyto problémy i prarodiče, protože i oni aktivně sdílejí a šíří fotografie či videa svých vnoučků. Z pohledu pediatra je důležité:

1. Upozornit rodiče na rizika, která jsou spojena se sdílením intimních fotografií dětí. Doporučit rodičům nesdílet tyto fotografie veřejně v online prostředí.
2. Upozornit rodiče na to, že musí s předchozím pravidlem seznámit i ostatní rodinné příslušníky, především prarodiče, kteří se také podílejí na šíření těchto materiálů v online prostředí.

3. Upozornit na to, že některé intimní fotografie dětí mohou být dle zákona posuzovány jako tzv. dětská pornografie, jejíž výroba, držení a šíření je trestné.
4. Upozornit rodiče na to, aby si uvědomili, že citlivé materiály dítěte mohou snadno uniknout i ze soukromé konverzace (třeba pomocí instant messengerů).
5. Upozornit rodiče na to, že problém mohou pro děti představovat i fotografie, které zachycují dítě v nevhodné situaci (např. na nočníku, dítě upatlané u jídla, pláč dítěte apod.). I tyto fotografie mohou dětem způsobit problémy např. v době dospívání, kdy se mohou stát nástrojem šikany či kyberšikany.
6. Upozornit rodiče na to, aby své dospívající potomky žádali o souhlas se zveřejňováním fotografií či videí v online prostředí (v závislosti na možnostech, rozumových schopnostech dítěte apod.). Děti by měly rozhodovat o tom, které digitální stopy (fotografie, videa, informace) o nich budou na internetu k dispozici.

LITERATURA

1. Kopecký K, Sztokowski R. Rodič a rodičovství v digitální éře [online]. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci; 2018. Available from: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/107-rodic-a-rodicovstvi-v-digitalni-ere-2018/file>.
2. Kopecký K. Jste rodiče? A jste aktivní v prostředí internetu? Možná i vy provozujete sharenting. E-Bezpečí [Internet]; 2019. Available from: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/rodicum-ucitelum-zakum/1405-jste-rodice-a-jste-aktivni-v-prostredi-internetu-mozna-i-vy-provozujete-sharenting>.
3. Kopecký K, Sztokowski R, Díaz IA, et al. The phenomenon of sharenting and its risks in the online environment. Experiences from Czech Republic and Spain. Children and Youth Services Review [Internet]. 2020;110 [cited 2021-10-07]. Available from: doi:10.1016/J.CHILDYOUTH.2020.104812.
4. Bessant C. Sharenting: balancing the conflicting rights of parents and children. Communications La. 2018;23(1):7-24.
5. London school of economics and political science. Preparing for a Digital Future [Internet]; 2017. Available

from: <http://www.lse.ac.uk/media-and-communications/research/research-projects/preparing-for-a-digital-future>.

6. Davis M, Matthew M. Parents on social media: Likes and dislikes of sharenting [online]. B.m. C.S. Mott Children's Hospital, the University of Michigan; 2015. Available from: <https://mottpoll.org/reports-surveys/parents-social-media-likes-and-dislikes-sharenting>.
7. Marasli M, Sühendan E, Yilmazturk NH, Cok F. Parents' shares on social networking sites about their children: Sharenting. Anthropologist [Internet]. 2016;24(2):399406. Available from: doi: 10.1080/09720073.2016.11892031.
8. Brosch A. When the child is born into the internet: sharenting as a growing trend among parents on facebook. The New Educational Review [Internet]. 2016;43(1):225-235 [cited 2019-08-18]. Available from: doi:10.15804/tner.2016.43.1.19.
9. Steiberg S. Sharenting: Children's Privacy in the Age of Social Media. University of Florida Levin College of Law Research Paper. 2017;839:(16-41).
10. Cheung H. Can you stop your parents sharing photos of

you online? BBC News [Internet]; 2019 [cited 2019-08-25]. Available from: www.bbc.com/news/world-47722427.

11. Váňová M. Facebookové děti jdou do puberty. A tvrdě pocítují důsledky chlubitvých fotek rodičů. Aktuálně.cz. 2019.
12. Donovan S. „Sharenting“: The Forgotten Children of GDPR. Peace Human Rights Governance. 2020;4(1):35-59.
13. Kopecký K, Sztokowski R. Rodič a rodičovství v digitální éře. 2018. Available from: <https://www.e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/107-rodic-a-rodicovstvi-v-digitalni-ere-2018/file>.
14. Kopecký K, Sztokowski R, Mičková H, et al. Sharenting u českých rodičů [Internet]. 2022. Available from: <https://e-bezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/vyzkumne-zpravy/158-sharenting-u-ceskych-rodicu-2022/file>.
15. Ministerstvo spravedlnosti ČR. Rodičovská odpovědnost. 2020.
16. Švestka J, Dvořák J, Fiala J. Občanský zákoník – Komentář II. Rodinné právo. Praha: Wolters Kluwer; 2014.

www.pediatriepropraxi.cz

